

Vereeniging
Nederlandsch Historisch
Scheepvaart Museum

verkort jaarverslag 2018

inhoud

5	voorwoord
7	collectie en kennis in 2018
10	leden
13	nieuws vanuit het museum
17	financieel verslag 2018
24	jaarrekening 2018

voorwoord

In dit verslag leggen het Bestuur van de Vereniging Nederlandsch Historisch Scheepvaart Museum (het Bestuur) en de Raad van Commissarissen verantwoording af over het jaar 2018. Het verslag tracht een zo compleet mogelijk inzicht te geven in de activiteiten, positie en organisatie van de Vereniging Nederlandsch Historisch Scheepvaart Museum (de Vereniging), opgericht in 1916. De jaarverslaggeving is opgezet volgens de richtlijn rjk c-1 (jaarverslaggeving kleine organisaties zonder winststreven). Het volgen van deze richtlijn stelt zowel leden van de Vereniging als externe geldgevers in staat een helder en transparant beeld te krijgen van de financiële huishouding van de Vereniging. Dit is van belang voor het verkrijgen van externe financiële middelen alsmede van eventuele nalatenschappen.

doelstellingen

De Vereniging heeft als doelstelling het bijeenbrengen, in stand houden en uitbreiden van de verzameling maritiem-historische (kunst)objecten, met het oogmerk deze in het Scheepvaartmuseum Amsterdam (het Museum) te exposeren. De Vereniging biedt aan particulieren en bedrijven volop mogelijkheden om actief bij het Museum betrokken te zijn. Voor de leden worden er exclusieve activiteiten rond het Museum en de collectie georganiseerd. Voorts draagt de Vereniging bij aan het verspreiden van maritiem-historische kennis door middel van de ondersteuning van de Stichting Leerstoel Zeegeschiedenis die de leerstoel Zeegeschiedenis aan de

Universiteit Leiden mede in stand houdt, en door het inmiddels weer actief aanhouden en openstellen van een uitgebreide museumbibliotheek. Ook de uitgave van het ledenmagazine *Zeemagazijn* en van een wetenschappelijk jaarboek en een uniek programma aan fellowships dragen hieraan bij. Collectie, ledenactiviteiten en historische kennis vormen de belangrijkste elementen van de Vereniging.

verwerving van baten

Baten worden onder meer verkregen, al of niet voor specifieke projecten of aankopen, uit contributies en vrijwillige bijdragen van de leden, bijdragen van andere fondsen en sponsors, legaten, schenkingen en erfenissen al of niet in natura, overdracht van aankopen gedaan door het Museum, toevallige baten en opbrengsten uit het vermogen.

ANBI-status

De Vereniging heeft de status van 'Culturele anbi'. Giften aan een goedge-doelenorganisatie zijn aftrekbaar van het belastbaar inkomen als die instelling is aangemerkt als een Algemeen Nut Beogende Instelling (anbi). Voor een Culturele anbi geldt voorts nog een verhoogde aftrekbaarheid (125% voor particulieren) van eenmalige of periodieke schenkingen.

Bestuurlijke zaken/samenstelling bestuur
De Vereniging wordt bestuurd door een onafhankelijk en onbezoldigd bestuur. Het Bestuur dient conform de statuten te bestaan uit tenminste vijf (5) en maximaal zeven (7) leden. Thans bestaat het Bestuur uit zes (6) leden.

7

collectie en kennis in 2018

collectie

In 2018 zijn 1.249 museale voorwerpen aan de verzameling toegevoegd. Enkele aansprekende aanwinsten in 2018 waren:

Tijdens de tefaf Maastricht verwierf de Vereniging met steun van de Vereniging Rembrandt, het Mondriaan Fonds en Het Compagnie Fonds van het Museum een bijzonder beeldje van Chinees porselein (42 cm hoog; ca. 1720). Het is een zogeheten *blackamoor*, een siervoorwerp dat een zwarte man voorstelt en vanwege zijn exotische karakter eeuwenlang populair was bij de West-Europese elite. Het beeldje is uitgevoerd in zwart glazuur door de toepassing van een bijzondere *famille-noire* techniek. Het beeldje is op bestelling gemaakt voor de Europese markt en past als chine de commande goed binnen de thema's Nederlanders en de wereld en Nederland als maritieme natie. Ook heeft de *blackamoor* een plaats in de actuele discussie over vooroordelen in het beeld van de ander, culturele uitwisseling en globalisering.

Van een particuliere eigenaar in Portugal verwierf de Vereniging, wederom met steun van het Mondriaan Fonds en Het Compagnie Fonds, een groot portret van luitenant-admiraal Cornelis Tromp, in olieverf geschilderd door Ferdinand Bol (1667 of 1676). Het schilderij is een typisch admiraalsportret zoals dat in de 17de eeuw populair werd. Tromp is geportretteerd in vol ornaat en met prestigieuze onderscheidingen. De *Hollandia*, zijn vlaggenschip tijdens de Tweede Engelse Zeeoorlog (1665-67), is afgebeeld op de achtergrond. Zo lijkt het schilderij de euforie over de glorieuze afloop van deze krachtmeting met de Engelsen uit te stralen. Deskundigen verschillen echter van mening over de datering en dus de ontstaansgeschiedenis van het schilderij. Daarom laat de Vereniging het portret uitgebreid technisch onderzoeken om bijvoorbeeld vast te stellen of de onderscheidingen, die Tromp in 1676 ontving, wel of niet later zijn toegevoegd. Het Museum zal de uitkomsten van het onderzoek publiceren.

Documentair fotograaf Dolph Kessler schonk de Vereniging de ruim 100 werken uit twee grote fotoprojecten die hij in de periode 2006-2012 uitvoerde en waarbij de zee zijn bron van inspiratie was. In de serie *The Wave. Crossing the Atlantic* toont Kessler de oceaan in zijn pure vorm, zonder enige activiteit van mens of dier in beeld te brengen. De tweede serie *De Noordzee* laat juist zien hoe in de verschillende landen rond de Noordzee mensen zich op hun eigen manier tot de zee verhouden. De series vullen de fotocollectie aan met hedendaags materiaal.

Tijdens de pan Amsterdam verwierf de Vereniging een zeldzaam vriendschaps-glas (20 cm hoog; ca. 1740). Naast de tekst 'Welkom in het Vaderland' is in de kelk van het wijnglas een man gegraveerd, die zijn glas heft naar de schipper van een beurtschip dat komt aanzeilen. De zon schijnt en de wind staat gunstig. Het glas is gebruikt om samen te drinken op de vriendschap. Dat is bijzonder, omdat veel vaker werd getoost op een met name genoemd (voc-)schip of de scheepvaart en handel in het algemeen. Bovendien staan beurtschepen zelden afgebeeld op deze gelegenheidsglazen.

In 2018 heeft de Vereniging geen voorwerpen afgestoten.

bruiklenen

De Vereniging heeft 173 voorwerpen in langdurig bruikleen uitstaan bij 34 instellingen. In 2018 gaf zij 40 objecten uit haar collectie in tijdelijk bruikleen aan andere musea.

Audit Commissie Collectiebeheer

De Vereniging kent een Audit Commissie Collectiebeheer (ACC), bestaande uit drie leden, die door toetsing en toezicht het Museum scherp houdt in het goed beheren van de collectie van de Vereniging (inclusief bruiklenen). In de periode mei 2017 - mei 2018 hadden mevrouw M. van de Ven, de heer M. Boekhout en de heer R. Kok (als woordvoerder) zitting in de commissie. Op 31 januari in het depot te Hoogwoud en op 6 april 2018 in Amsterdam toetste de ACC de stand van zaken op het terrein van Collectiebeheer op een aantal punten, die zij in overleg met het Museum als ac-

tueel selecteerde. De ACC gaf bijzondere aandacht aan het uitwerken en implementeren van procedures opgenomen in het Handboek Collectiebeheer. Zij beoordeelde het risicomanagement en de administratieve verantwoording van inkomende en uitgaande museumobjecten (aanwinsten en bruiklenen).

De ACC beveelt aan dat het Museum (1) borgt dat records uit het registratiesysteem Adlib uitsluitend verwijderd kunnen worden door betrokkenheid van twee medewerkers (4 ogen principe); (2) de status checkt van een aantal langdurige bruiklenen, die reeds in de jaren 1970-80 werden verleend; en (3) op korte termijn cruciale procedures in het Handboek Collectiebeheer volledig uitwerkt en minder cruciale procedures beknopt opneemt, zodat de basis van het werkproces duidelijk is.

De ACC rapporteerde deze bevindingen tijdens de Algemene Ledenvergadering in mei 2018. Hierna trad de heer M. Boekhout uit de commissie. De heer F. Bos volgde hem op. In september-oktober evalueerde de ACC in overleg met het Hoofd Collectiebeheer haar eigen werkwijze, die zij beter zal laten aansluiten op de planning en controlecyclus van het Museum en de (nationale) Erfgoedinspectie.

kennis

Haar tweede doelstelling, het vergroten en verbreiden van kennis over de Nederlandse maritieme geschiedenis en cultuur, probeert de Vereniging op diverse manieren te realiseren.

Zeemagazijn

In 2018 verschenen drie afleveringen van de 45ste jaargang *Zeemagazijn*. Elk nummer telde zes tot zeven artikelen waarin medewerkers van het Museum objecten uit de collectie in een bredere context plaatsen. Opmerkelijke aanwinsten krijgen speciale aandacht. Ook is er ruimte voor resultaten van wetenschappelijk onderzoek op basis van de collectie.

jaarboek

Het Jaarboek 2018 was volledig gewijd aan het ms *Oranje*, dat centraal staat in de grote tentoonstelling die tot juli 2019

te zien is in het Museum. In ruim twintig bijdragen passeren ontwerp, techniek en fraaie inrichting van het schip de revue, evenals zijn bijzondere levensloop als passagiers-, hospitaal-, repatriërings- en cruiseschip in de periode voor, tijdens en na de Tweede Wereldoorlog. Persoonlijke verhalen van voormalige bemanningsleden en opvarenden completeren het beeld.

fellowships

De Vereniging steunt met een financiële bijdrage het Fellowships Programma van het Museum, dat mede op initiatief van de Vereniging is gecreëerd. De beurzen bieden (jong) talent gelegenheid wetenschappelijk onderzoek te doen op basis van de uitzonderlijke maritieme verzameling van de Vereniging.

In 2018 ontving dr. Erik Odegard (Universiteit Leiden) het Dr. Ernst Crone Fellowship voor onderzoek naar een bijzonder manuscript in de collectie van de Vereniging, opgesteld ter voorbereiding van de zogenoemde 'Eerste Schipvaart', de eerste reis door Nederlandse schepen langs Kaap de Goede Hoop naar Azië in 1595 - 1597. Junior onderzoeker Hanna de Lange (Universiteit van Amsterdam) gebruikte het Prof. J.C.M. Warnsinck Fellowship voor een interdisciplinair onderzoek op het snijvlak van vroegmoderne geschiedenis en kunstgeschiedenis naar de achtergronden van het 17de- en 18de-eeuwse spiegelgevecht. Tijmen Kohn (Erasmus Universiteit) benutte het Prof. J.C.M. Warnsinck Fellowship voor onderzoek naar de rol van ms *Oranje* als repatriëringschip tijdens de dekolonisatie van Nederlands-Indië.

De leden vormen de kern van onze Vereeniging. Zowel door hun ambassadeurschap voor het Museum als hun financiële bijdrage. Met hun steun breiden wij de collectie uit en wordt er jaarlijks onderzoek naar de collectie uitgevoerd. Voor veel verenigingen is het lastig om hun leden voor langere tijd te binden, danwel het ledenaantal te vergroten. Dit geldt ook voor onze vereeniging. Om de leden betrokken te houden ontvangen ze het *Zeemagazijn*, het Jaarboek en uitnodigingen voor bijeenkomsten die speciaal voor hen worden georganiseerd. De bijeenkomsten worden goed bezocht en goed gewaardeerd. Introducés zijn daarbij van harte welkom als potentiële nieuwe leden. Er zijn ook (succesvolle) inspanningen om jongeren aan de Vereeniging te verbinden (zie hieronder).

activiteiten

In 2018 organiseerde het Museum, in een aantal gevallen in samenwerking met de vnhs, weer tal van activiteiten voor de leden van de Vereeniging. Hieronder een overzicht van de activiteiten:

- **26 januari** – VrijMiBOOT, wervingsevent voor de jonge Vriendenkring
- **23 februari** – Fellowshipsbijeenkomst, De collectie als basis voor onderzoek
- **15 maart** – Jaarlijks Zeilkring diner
- **5 april** – Heeren van het Pakhuys - lezing voor Het Compagnie Fonds, inclusief Collectiekring
- **15 mei** – Algemene Ledenvergadering, met aansluitend exclusieve schouw & lezing, 'Tromp blijft thuis'
- **23 juni** – VrijMiBOOT, wervingsevent voor de jonge Vriendenkring
- **8 september** – Opening tentoonstelling *ms Oranje | Koers gewijzigd*
- **10 oktober** – Heeren van het Pakhuys-lezing voor Het Compagnie Fonds, inclusief Zeilkring
- **3 november** – Museumn8 Amsterdam wervingsevent voor de jonge Vriendenkring
- **24 december** – Museumsymposium

geefkringen

jonge vriendenkring

Sinds 2015 is er een geefkring voor leden tussen de 20 en 35 jaar. Speciaal voor hen zijn er twee activiteiten georganiseerd om de onderlinge verbondenheid te stimuleren en potentiële nieuwe leden aan te dragen.

fellowshipskring

De begunstigers in deze geefkring maken het door middel van hun geoormerkte gift mogelijk dat er jaarlijks fellows een onderzoek kunnen starten aan de hand van onze collectie.

collectiekring

De leden van de Collectiekring betrekken wij specifiek bij de collectie door per jaar minimaal een keer een rondgang met een conservator of een kijkje achter de schermen te bieden. Ook worden de leden bij gelegenheid uitgenodigd voor een Heeren van het Pakhuys-lezing.

zeilkring

De bijzonder begunstigers in de Zeilkring dragen met hun substantiële bijdrage bij aan het kennisdomein Watersport. Als dank krijgen ze een exclusief diner in het

Museum.

aantallen

Het ledenaantal liep in 2018 wederom terug, maar minder hard dan in vorige jaren. De aanwas van nieuwe leden blijft de aandacht hebben, vandaar de focus op werving in de jonge Vriendenkring. Op 1 januari 2018 had de Vereeniging 1.170 leden en op 31 december 2018 waren er 1.037 leden (mutatie aantal -133). Dit heeft vooral te maken met de 64 cadeau-lidmaatschappen van de Young Professionals in Yachting. Deze zijn na twee jaar beëindigd. Dit jaar wordt er een wervingsactie gedaan tot het aangaan van een lidmaatschap op persoonlijke titel. Daarnaast zijn ons een aantal Leden voor het Leven en een Lid van Verdienste ontvallen.

Lid van Verdienste, Kolonel der mariniers b.d. A. (Anton) G.C. Kok is op 23 december 2018 overleden. Anton Kok was trouw lid en meer dan twintig jaar verbonden aan de Vereeniging en Lid van Verdienste. De Vereeniging is hem dankbaar voor zijn grote inzet.

nieuws vanuit het museum

Het Museum heeft in 2018 een aantal succesvolle tijdelijke tentoonstellingen en activiteiten georganiseerd. De nieuwe tentoonstelling *ms Oranje | Koers gewijzigd* over het iconische passagiersschip ontving vanaf opening op 8 september tot eind 2018 al 72.000 bezoekers. Naast de *Oranje* staan persoonlijke verhalen van de gerepatrieerden vanuit Nederlands-Indië centraal.

In het voorjaar van 2018 was *Fixed Flow* van Sjoerd Knibbeler te zien. Een artistiek experiment geïnspireerd op wetenschappelijke methodes om de zeewaardigheid van nieuwe schepen te testen. In september opende *Sea of Tranquillity* van de internationaal gerenommeerde kunstenaar Hans Op de Beeck over een mythisch en fictief cruiseschip. De inzet van beeldend kunstenaars en vormgevers om te reflecteren op de collectie en de tentoonstellingen is onderdeel van een nieuwe koers van het museum. De tentoonstellingen *ms Oranje*, *Fixed Flow* en *Sea of Tranquillity*

trokken een nieuw publiek aan. Publiekslieveling *Blaeu's wereld in kaart | Meestercartograaf in de Gouden Eeuw* sloot in september 2018. Tot 1 juli was de tentoonstelling *Gamechangers | maritieme innovaties* in het museum te zien.

blik op 2019

In mei 2019 wordt op de begane grond een nieuwe tentoonstellingsruimte onder de naam Hoofdgalerij geopend met hoogtepunten uit de collectie van Het Scheepvaartmuseum. Ook zal er een nieuwe semipermanente ruimte voor de zeldzame collectie cartografie worden opengesteld. Door het aanpassen van semipermanente opstellingen en wisseltentoonstellingen wil het museum zijn positie als topinstelling op het gebied van maritieme kunst en geschiedenis meer zichtbaar maken. Bovendien zal het museum als kennis- en expertisecentrum doorgaan zowel collectie als kennis te ontsluiten voor wetenschappelijk onderzoek, educatie en publiek.

Financieel verslag 2018

(bedragen tussen haakjes hebben betrekking op de overeenkomstige posten in 2017)

resultaat samenvattend

Het jaar 2018 resulteerde in financieel opzicht in een negatief resultaat van - € 135.001 (€ 199.757).

Belangrijkste factoren waren:

- (I) Aankopen voor de collectie à € 264.325, na een bescheiden bedrag vorig jaar (€ 69.505);
- (II) Een teleurstellend beleggingsresultaat van - € 121.545 (€ 261.917);
- (III) Contributies en bijdragen ter hoogte van € 90.094 (€ 99.950) en daarnaast een hoog bedrag van € 169.880 (€ 28.182) te danken aan nalatenschappen.
- (IV) Een daling van wervingskosten (kosten fondsenwerving, beleggingen en overige) tot € 67.043 (€ 83.095).

staat van baten en lasten

baten

contributies en bijdragen

De contributie-ontvangsten en bijzondere bijdragen van leden daalden tot € 90.094 ten opzichte van het vorig jaar (€ 99.950). Wel moet rekening gehouden worden met verrekening van de btw vanaf dit jaar. Zonder btw-verrekening zouden de contributies circa € 4.000 hoger zijn uitgevallen. Het aantal leden daalde van 1.170 naar 1.037. Zie ook Bijlage 2.

De wijze van leden- en fondsenwerving, communicatie en publiciteit op basis van de nieuwe overeenkomst tussen het Scheepvaartmuseum en de Vereniging (en Het Compagnie Fonds) vindt plaats in goede samenwerking en onderlinge afstemming.

erfenissen

In 2018 werd uit nalatenschappen en legaten een bedrag ontvangen met een totaal van € 169.880 (€ 28.182). Voor de ontvangen gelden werden in de testamenten geen bestedingsdoelen genoemd. Daarom komen

deze ten goede aan de algemene doelstellingen van de Vereeniging.

bijdragen Jaarboek

De bijdragen aan het Jaarboek 2018 daalden tot € 6.201 (€ 10.813) doordat de bijdrage van fondsen (vorig jaar € 6.355) achterwege bleef. In 2017 doneerden zowel leden als een aantal fondsen extra gelden. De vrijwillige bijdragen van leden steeg echter van € 4.458 naar € 6.201. De Vereeniging is de betreffende schenkers veel dank verschuldigd.

Het Compagnie Fonds

Het aandeel van de Vereeniging in de opbrengst van de participaties van Het Compagnie Fonds, waarvan de Vereeniging indertijd een der oprichters was, daalde van € 9.966 naar € 5.900. De inkomsten bedragen een deel van de periodieke lijfrente schenkingen van de deelnemers aan Het Compagnie Fonds. Onder overige baten werd een bedrag van € 6.463 (€ 1.675) geboekt dankzij teruggevorderde btw over de jaren 2013 tot en met 2017.

beleggingsopbrengsten

Het totale beleggingsresultaat was negatief met - € 121.545 (€ 261.917). In het kader van het vermogensbeheer, ondergebracht bij InsingerGilissen Bankiers, vond de afgelopen jaren een verschuiving plaats naar een duurzame aandelenportefeuille. De lage rentestanden en de volatilititeit van de financiële markten houden hun effect op de huidige en toekomstige beleggingsopbrengsten. Het koersresultaat bedroeg -€ 135.654 (€ 255.904), waarmee het totale beleggingsresultaat bruto - 2,29% (5,20%) bedroeg en na kosten -2,85% (4,61%).

De door InsingerGilissen berekende fee voor het vermogensbeheer bleef nagenoeg hetzelfde € 29.624 (€ 29.568). Deze fee bedraagt 0,5% per jaar exclusief btw, gerelateerd aan de omvang van het belegde vermogen excl. liquide middelen. Transactiekosten worden niet apart in rekening gebracht.

lasten

bestedingen aan de doelstellingen

• collectieaankopen

De Vereeniging besteedde in 2018 € 264.325 (€ 69.505) voor collectieaankopen. Tevens zijn twee schenkingen uit 2014 na vijf jaar overgegaan in eigendom van de Vereeniging. Door het Scheepvaartmuseum werd de aankoop van diverse boeken voor € 9.910 (€ 2.538) betaald uit de BankGiro Loterij-middelen. Deze aankopen werden vervolgens om niet geschonken aan de Vereeniging volgens het bestaande protocol.

• kennisdoelstellingen

Het Jaarboek 2018 werd met € 15.611 (€ 22.314) een minder kostbare uitgave. Als we de bijdragen van leden en fondsen meenemen dan kwamen de netto lasten dit jaar lager uit, op € 9.410 (€ 11.501). De Stichting Fellowships deed in 2018 geen beroep op de Vereeniging voor een vaste bijdrage. Het fellowshipsprogramma is een van de manieren waarop de Vereeniging haar tweede doelstelling verwezenlijkt. De collectie is het belangrijkste onderwerp van studie doch men richt zich ook op de maritieme geschiedenis en ontwikkelingen in het algemeen. De studies en publicaties verbinden het Museum met een netwerk van wetenschappelijke onderzoekers en instellingen in binnen- en buitenland en leveren een bijdrage aan het publieksprogramma van het Museum. De Stichting Fellowships heeft de Vereeniging gevraagd haar voor de periode 2015-2019 voorwaardelijk te ondersteunen middels schenkingen voor de Crone en Warnsinck Fellowships, tot een bedrag van maximaal € 32.500 per jaar. Het bestuur heeft hier positief op gereageerd en wil de aanvraag ondersteunen zolang de financiële situatie van de Vereeniging dit, volgens het bestuur, toelaat en de kwaliteit en presentatie van het onderzoek door de Fellows is verzekerd. De Stichting Fellowships zal zelf actief fondsen blijven werven voor financiering van haar doelstellingen. Het bestuur ziet geen noodzaak om voor deze voorwaardelijke toezegging een aparte reserve te vormen.

verdere lasten

De kosten van het blad *Zeemagazijn* zijn lager uitgevallen. In 2018 bedroegen die € 8.282 (€ 10.428) (excl. portokosten).

Sinds 2014 vergoedt de Vereeniging het museum een bedrag voor ondersteuning op het gebied van marketing en fondsenwerving, organisatie van activiteiten voor de leden, de redactie en uitgave van *Zeemagazijn*, de uitgave van het Jaarboek en het voeren van de leden- en financiële administratie. De kosten: "eigen fondsenwerving" ad € 20.951 (€ 20.775) en € 12.570 (€ 12.000) onder "Kosten Beheer en financiële administratie."

Onder het onderdeel "Overige kosten onvoorzien" werd € 3.133 (€ 12.887) geboekt voor advies dat de Vereeniging gevraagd heeft inzake de btw-plicht van de Belas-

tingdienst. De totale overige kosten vielen in 2018 aanzienlijk lager uit dan in 2017, namelijk € 7.802 (€ 17.546). De "kosten voor Beheer en financiële administratie", waaronder mede de accountantskosten, daalden licht tot € 20.383 (€ 21.396).

balans en financieel beleid ten aanzien van vermogen, reserves en bestemmingsfondsen

De Reserves en Bestemmingsfondsen daalden in overeenstemming met het resultaat tot € 5.530.399 (€ 5.665.400).

reserves

De Vereeniging kent de volgende reserves en fondsen: Continuïteitsreserve, Bestemmingsreserves en Bestemmingsfondsen.

continuïteitsreserve

De reserve bedraagt per einde boekjaar € 65.000 (€ 65.000). Deze reserve is gevormd voor dekking van risico's op korte termijn en om te kunnen voldoen aan de daarbij behorende verplichtingen, zoals de leden- en financiële administratie, de bankkosten en de bijdrage ten behoeve van kennis over de collectie. Het bestuur acht de huidige omvang toereikend.

bestemmingsreserve doelen

Deze 'algemene' reserve daalde aanzienlijk per einde boekjaar tot € 3.996.127 (€ 4.107.587). Deze reserve is gevormd om uit het beleggen van de betreffende gelden een zo continu mogelijke inkomstenstroom te verkrijgen, die naast de contributie-opbrengsten en andere bijdragen en schenkingen, aangewend wordt voor aankopen ten behoeve van collectievorming, alsmede het verbreiden van kennis over de collectie en maritieme kennis in het algemeen. Het doel is om de Algemene reserve te doen groeien met ten minste de inflatie zodat uit het beleggings-

resultaat met voldoende continuïteit stelselmatige aanvulling van de Bestemmingsreserve aankopen plaatsvindt om aankopen te financieren. Daarbij zij opgemerkt dat de prijzen van objecten en schilderijen van hoge kwaliteit stelselmatig blijven stijgen, ruim boven de algemene inflatie. Het is duidelijk dat de huidige rentestanden daarbij niet behulpzaam zijn. Hoge bijdragen, schenkingen, legaten en erfenissen blijven daarom even belangrijk voor uitbreiding van de Collectie en daarmee de kwaliteit van het museum. Het is niet de bedoeling dat uit het beleggingsresultaat lopende kosten van de Vereeniging worden gedekt.

bestemmingsreserve aankopen

Deze reserve Aankopen moet de mogelijkheid bieden om aankopen te doen die het daarvoor begrote gemiddeld jaarlijks gereserveerde bedrag te boven gaan. Grotere aankopen worden hiermee mogelijk gemaakt. Het bestuur streeft naar een reserve in omvang tussen de € 200.000 en € 500.000 naast het gevormde Balfoort-

Roggeveen fonds. Zeer grote aankopen kunnen en moeten doorgaans plaatsvinden met de 'ad hoc' ondersteuning van een aantal grote vermogensfondsen. De kleinere en middelgrote aankopen worden in de praktijk grotendeels of geheel door de Vereeniging, al of niet samen met door het Museum gealloceerde verkregen gelden, gefinancierd.

De reserve bedraagt per einde boekjaar € 150.000 (€ 150.225). De netto lasten voor de Vereeniging zijnde € 259.219, worden als negatieve mutatie in deze reserve verwerkt, gecompenseerd door de allocatie van € 168.994 uit de reserves en € 90.000 toevoeging uit Fondsen en bijdragen (zie Bijlage 3). Daarmee bleef de reserve nagenoeg gelijk aan het vorig boekjaar.

bestemmingsfondsen

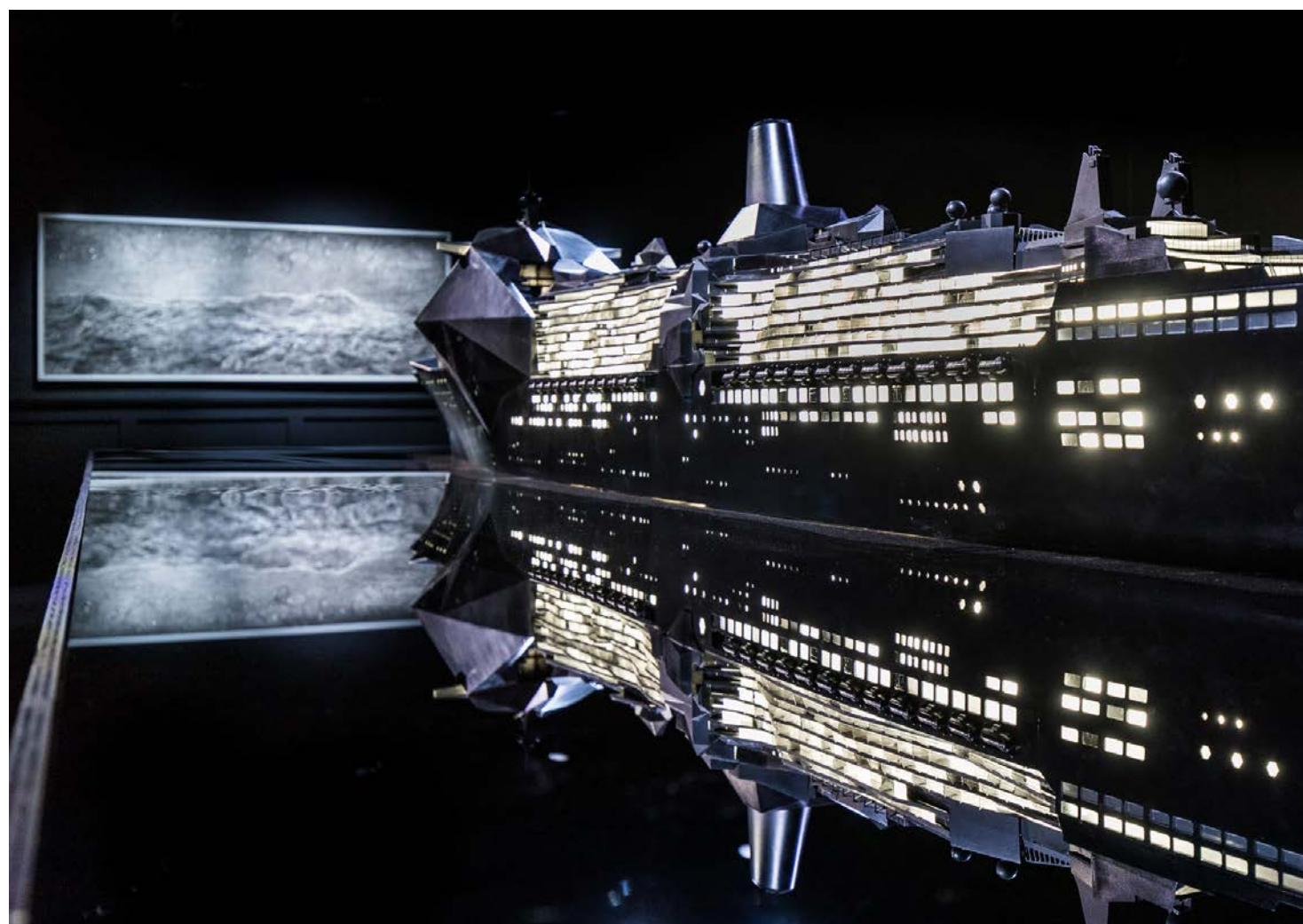
Het totaal van de bestemmingsfondsen bedraagt per einde boekjaar € 1.319.272 (€ 1.342.588). Na 10 jaar onttrekkingen zijn het A.J. Eschauzier Fonds en het H.P.A. Eberweinfonds nu volledige benut. Deze fondsen zijn rechtstreeks verkregen uit schenkingen en nalatenschappen met als doel om gedurende een langere periode een bijdrage te leveren aan algemene en specifieke doelstellingen of projecten van de Vereeniging. Een nadere toelichting op de bestemmingsfondsen wordt gegeven bij de "Toelichting op de balans" in de jaarrekening. De jaarlijkse vruchten van het bewuste kapitaal komen ten goede aan de exploitatie.

beleggingsbeleid

Toename van belegbaar vermogen blijft gewenst bij handhaven van het beleggingsbeleid om, tegen de achtergrond van de huidige lage renteniveaus, een stabiele stroom van rente- en dividendinkomsten te verzekeren bij continu stijgende prijzen van objecten voor de collectie.

uitgangspunten

- Het gekozen risicoprofiel is 'gebalanceerd', met een beleggingshorizon van 10 jaar. De belangrijkste indicator is het deel wat gemiddeld in aandelenfondsen/zakelijke waarden mag worden belegd, zijnde 50% van beleggingen en belegbare liquiditeiten, plus of minus circa 10% met het oog op marktontwikkelingen. De rest is belegd in rente dragende waarden en liquiditeiten.
- De beleggingsportefeuille is in de loop van 2018 omgezet naar een duurzame portefeuille.
- Het gemiddelde langetermijnrendement bij een dergelijk beleggingsprofiel wordt door banken op dit moment geschat op ca. 4%, inclusief koersresultaten. Aangezien koersresultaten niet worden begroot vindt men dit opbrengstpercentage niet direct terug in de begroting. Ultimo 2018 werd ca. 53% van het totaal van beleggingen en liquiditeiten in aandelenfondsen belegd.
- De aandelenfondsen zijn sterk gespreid om het risico enigszins te beperken.
- Er wordt niet geïnvesteerd in gestructureerde producten, hedge funds en commodity's.
- De obligatieportefeuille is de kern voor het genereren van inkomsten maar deze staan echter al enkele jaren sterk onder druk vanwege lage rentestanden door het beleid van de ECB. De investeringen in aandelenfondsen zijn bedoeld om het vermogen ten minste in waarde vast te houden zonder te streven naar *outperformance*. De beleggingsinkomsten zijn daarom sterk afhankelijk geworden van rendement op de zakelijke waarden, die echter volatiel zijn.
- Er wordt naar gestreefd om een bedrag tussen de € 300.000 en € 500.000 liquide te hebben om snel te kunnen reageren als er zich een interessante mogelijkheid voor een aankoop voordoet.
- De beleggingsportefeuille wordt beheerd door InsingerGilissen Bankiers.
- Voor het volgen van en adviseren in het beleggingsbeleid bestaat een Beleggingscommissie, samengesteld uit een commissaris, de penningmeester en een tweede bestuurslid en twee leden van de Vereeniging. Deze commissie overlegt enkele malen per jaar, waarvan ten minste één keer met de betrokken bank.

gebeurtenissen sinds balansdatum
Geen.

begroting 2019

Voor 2019 worden de contributies en bijdragen opbrengsten geschat op € 105.000. De baten van het Compagnie Fonds en teruggevorderde btw houden we op € 7.500. Diverse gebruikelijke kostenposten worden verwacht min of meer gelijk te blijven, met weer lagere kosten voor het Jaarboek. Er resteert een ruimte van circa € 40.000 als bijdrage aan de bestemmingsreserve Aankopen bij een sluitende begroting.

risico's en onzekerheden

De Vereeniging en haar eigendommen lopen in principe risico's ten aanzien van aankopen, diefstal, schade, kwijtraken e.d. van objecten van de collectie, aansprakelijkheid in het maatschappelijk verkeer, financiële marktrisico's met betrekking tot de belegging van het vermogen, fouten en fraude met betrekking tot het administratieve beheer en administratie, het zich houden door partijen aan de overeenkomsten met de Staat de Nederlanden en Het Scheepvaartmuseum. Het bestuur is van mening dat dergelijke risico's voldoende worden onderkend, beheerst en voor zover mogelijk en nuttig op voldoende wijze worden gemitigeerd bijvoorbeeld door de beschikbaarheid en inschakeling van deskundigen, afspraken met het museum, beleid en maatregelen van en door het Museum, procedures, controles, en/of verzekeringen. De Vereeniging wordt uiteraard geconfronteerd met onzekerheden ten aanzien van de toekomstige positie van de ontwikkeling van het ledenaantal en

baten, de ontwikkeling van het museum, vermogensopbrengsten, ontwikkelingen op de markt voor museale objecten, etc. De openstelling van het naburige Marineterrein is van de baan c.q. uitgesteld. Met betrekking tot de veiligheid van het Collectie-depot "Het Behouden Huis", dat zich op de belendende terreinen bevindt, is dit goed nieuws.

toekomstig beleid

Zoals eerder vermeld, het marketingbeleid van Scheepvaartmuseum en Vereeniging, leden- en fondsenwerving en samenwerking met Het Compagnie Fonds zullen het komende verenigingsjaar grote aandacht krijgen.

tot slot

De Vereeniging is al degenen die aan haar hebben geschonken of hebben bijgedragen, waaronder particulieren, alle leden van de Vereeniging, waaronder mede diegenen die deel uitmaken van de Fellowshipskring, de Zeilkring, de Collectiekring en daarnaast Het Compagnie Fonds, en alle andere fondsen en sponsors zeer erkentelijk. Daarnaast wil zij haar waardering uitspreken voor de plezierige en constructieve samenwerking met Directie alsmede de samenwerking met de medewerkers van het Museum en hun ondersteuning voor de activiteiten en administratie van de Vereeniging.

Het Bestuur
Amsterdam, 6 maart 2019

jaarrekening 2018

balans per 31 december 2018

na resultaatbestemming	euro	euro
	31 december 2018	31 december 2017
activa		
materiële vaste activa		
vorderingen en overlopende activa	27.492	20.865
effecten	5.163.894	5.317.544
liquide middelen	372.600	392.657
totaal	5.563.986	5.731.066
passiva		
reserves en fondsen		
reserves		
• continuïteitsreserve	65.000	65.000
• algemene Reserve	3.996.127	4.107.587
• bestemmingsreserve Aankopen	150.000	150.225
	4.211.127	4.322.812
bestemmingsfondsen		
. Warnsinck Fonds	28.072	28.072
. A.J. Eschauzier Fonds	0	4.540
. H.P.A. Eberwein Fonds	0	18.776
. Balfort-Roggeveen Fonds	1.291.200	1.291.200
	1.319.272	1.342.588
	5.530.399	5.665.400
kortlopende schulden	33.587	65.666
totaal	5.563.986	5.731.066

staat van baten en lasten over 2018

	euro	euro	euro	euro
	Begroting 2019	Werkelijk 2018	Begroting 2018	Werkelijk 2017
baten				
baten leden & nalatenschappen	105.000	259.974	115.000	128.132
baten aankopen	0	90.000	0	0
rentebaten en baten uit beleggingen	35.000	-121.545	30.000	261.917
baten bijdragen Jaarboek	10.000	6.201	10.000	10.813
overige baten (Het Compagnie Fonds)	7.500	12.363	10.000	11.641
som der baten	157.500	246.993	165.000	412.503
lasten				
bestedingen				
verwerving collectie	40.000	264.325	40.000	69.505
verwerving Warnsinck collectie	0	0	0	2.761
kennis collectie	30.000	30.243	35.000	35.989
	70.000	294.568	75.000	108.255
wervingskosten baten				
kosten leden & nalatenschappen	30.000	29.617	35.000	35.981
kosten van beleggingen	30.000	29.624	25.000	29.568
overige kosten + onvoorzien	7.500	7.802	10.000	17.546
	67.500	67.043	70.000	83.095
beheer en administratie				
kosten beheer + financiële administratie	20.000	20.383	20.000	21.396
som der lasten	157.500	381.994	165.000	212.746
som van baten en lasten	0	-135.001	0	199.757
resultaatbestemming				
toevoeging/onttrekking aan :				
continuïteitsreserve		0		0
algemene reserve		-111.460		245.342
bestemmingsreserve aankopen		-225		225
Warnsinck Fonds		0		-2.761
A..J. Eschauzier Fonds		-4.540		-4.540
H.P.A. Eberwein Fonds		-18.776		-18.779
Balfoort-Roggeveen Fonds		0		-19.730
totaal		-135.001		199.757

